

Brevet fra al-Qūṭī - Islamkritik i 1140'ernes Toledo

5 *Brevet fra al-Qūṭī – også kaldet brevet fra goteren – er en islamkritisk tekst skrevet af en ukendt præst i Toledo omkring år 1147. Kilden er overleveret i form af citater i et arabisk modskrift forfattet af en andalusisk imam ved navn al-Khazrajī (1125-1187). Trods visse uklarheder i den arabiske oversættelse af den kristne Toledo-præsts islamkritik og forsvar for kristendommen – som bl.a. kommer til udtryk i en misforstået arabisk gengivelse af den kristne treenighedslære – er brevet fra al-Qūṭī en vigtig kilde til konflikten mellem kristendommen og islam i det muslimsk besatte Spanien. Religionskonflikten i Spanien var både en militær og åndelig konflikt i 1100-*
10 *tallets Spanien, hvilket denne kilde bevidner, og omtrent på samme tidspunkt havde Peter den Ærværdige (død 1156) i sin egenskab af abbed for Cluny-klostret i Frankerriget besøgt Spanien i år 1142, hvor han straks iværksatte den første fulde oversættelse af Koranen til latin, så kristenheden kunne advares mod islam.*

15 I Allah den barmhjertige og nådige navn. Må Allah velsigne vor herre Muhammed og hans familie og skænke dem megen fred.

Da Allah den allerhøjstes dekret om ødelæggelsen af myndigheden over Cordoba¹ og fordri-
velsen af dens indbyggere blev fuldbyrdet med de lidelser, der derpå fulgte, begav en ung mand
af huset 'Abd al-Haqq al-Hazragi, berømt for sin intelligens, sig til Toledo. I Toledo var der en
20 præst af gotisk afstamning, som konstant formulerede religionskritik overfor en gruppe af
muslimer, som besøgte ham. Disse gik nu med deres spørgsmål til den unge mand [fra Cordo-
ba], som besvarede dem, og de tog dernæst disse svar tilbage til præsten. Præsten nægtede at
godtage deres modsvar, fordi han vidste, at de ikke var intelligente personer. En dag udspurgte
han dem og de fortalte ham om den unge mand. Goteren skrev dernæst et personligt brev og
25 bad dem bringe det tilbage til ham som svar. Dette er teksten i hans brev:

[*Brevet fra al-Qūṭī*]

Fra den og den til den og den. I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn – én Gud. Fred og
Gud og Hans velsignelser være med dig, oh unge ismaelit, muslim, muhammedaner.

30

[*Troen på Treenigheden vil vinde dig paradiset*]

Efter lovprisningen af Gud, som vejledte os til Hans religion og styrkede os med sin højre hånd
og som udvalgte os gennem Hans elskede Søn og som skænkede os nåden gennem Jesu kors,
Messias, vor Gud, som skabte himlen og jorden og alt deri og som frelste os ved sit hellige blod
35 og som løftede synden, som hvilede på alle Adams sønner, væk fra vore halse, fordi han havde
spist af træet med den forbudte frugt – for Messias frelste os ved Hans blod og forløste os og
beskyttede os fra Gehennas lidelser. Han udgød sit blod for at frelse hele Adams slægt, eftersom
synden hvilede over alle deres hoveder: alle blev derved frelst undtagen dem, som ikke tror på
Ham og tvivler på Ham. Hvis du ønsker, at Gud skal skænke dig Sin nåde og hvis du ønsker at

¹ I maj 1146 erobrede kong Alfonso d. 7. af León og Kastilien byen Cordoba fra det muslimske dynasti ved navn Almoraviderne, hvorefter kildens ophavsmand, al-Hazragi, må være kommet til Toledo enten som fange eller som flygtning.

opnå Hans paradis, så skal du tro på Gud og bekende, at Messias er Guds Søn, som er Gud og Helligånden; tre hypotaser² i den samme substans – og så vil du trives og blive godt vejledt.

[*Om Kristi guddommelighed*]

5 Har du ikke hørt om, hvad der er i Bogen, som din lovgiver frembragte, at [Messias] er Guds Ånd og Hans Ord og at Han var enestående i denne verden og i den næste og Han var en af dem nærmest Gud? Og hvem er mere fuldkommen i denne verden og i den næste end Messias, Guds Søn? Og i Bogen frembragte din lovgiver, hvordan Han vakte døde til live igen og dette er tilstrækkeligt som bevis for, at Han er Gud.

10

[*Om udsendelsen af apostlene*]

Dernæst styrkede han sine apostle med magten til at vække døde til live og de førte døde til live igen, ligesom Messias havde gjort det. Efter at Han gav sin lov til dem, sendte Messias dem ud til alle folkeslagene og pålagde dem at sprede hans budskab. [...]

15

[*Om inkarnationen*]

[...] Dernæst steg Han ned fra himlen for i egen person at henvende sig til menneskeheden, for at de ikke skulle have anker imod ham og deres forbehold blev imødegået ved den kendsgerning, at Han selv talte direkte til dem og ikke igennem et sendebud. [...]

20

[*Om den muslimske benægtelse af korsfæstelsen*]

Og således blev Guds Søn, Han som er Gud og som æren og magten tilhører, korsfæstet på en fredag i den niende time, mens I [muslimer] benægter dette, en vantro handling for jeres vedkommende, fordi benægtelsen af korsfæstelsen for os er det samme som vantro, således at enhver, der benægter dette, er en vantro.

25

[*Om troen på at Kristus er Gud kan fuldkommengøre islam*]

Ikke desto mindre priser I [muslimer] Messias og på grund af dette håber jeg, at Gud vil vejlede jer til sandheden. Alle jeres doktriner er gode og der var oprindeligt hos jer megen retfærdighed og godhed i begyndelsen af jeres religion. Så hvis I troede på Messias og bekræfter, at Han er Gud, Skaberens af himlen og jorden, så ville jeres tro blive fuldkommen. Der er ingen tvivl om, at I læser Torahen, Salmerne og Profeternes Bøger, så tag det til efterretning, som står heri og bekræfter alt dette.

30

[*Om den kristne bønns overlegenhed*]

Vor bøn er den bedste bøn, man kan bede. Den lyder sådan: "Fader vor, du som er i himlen. Helliget worde dit navn. Komme dit rige. Ske din vilje på jorden, således også i himlen. Giv os i dag vort daglige brød og forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere. Led os ikke ind i fristelse, men fri os fra det onde." Dette er vor bøn.

40

² *Hypostasis*: græsk ord, der i den kristne litteratur ofte optræder som betegnelse i forbindelse med tolkningen af Treenigheden. Den sproglige uklarhed skyldes oversættelsen til arabisk og oversætterens manglende forståelse af Treenigheden.

[Guds bekræftelse af kristendommen]

Hvert år lader Gud sit lys komme ned til os fra himlen i Jerusalem. Ved vore biskoppers hænder har Gud gjort, hvad han ikke har gjort gennem nogle andre og det fordi Gud vil gøre i himlen, hvad biskopperne gør på jorden. Når vi synder, er det derfor dem, som tager imod vore bods-

5 handlinger og tilgiver vore synder, og i deres hænder ligger de levendes og de dødes frelse.

[Om den kristne lovs overlegenhed]

Mange af vore biskopper har skrevet kritiske bøger om jeres religion. De nævner jeres lovgiver og de beskriver tingene på en sådan måde, at vi forstår at I [muslimer] ikke følger sandheden;

10 derimod er sandheden på vores side. Og der er ingen fordel ved at følge jeres religiøse lov [shariaen], fordi vi finder, at der er to slags religiøse påbud. Den første er fra Torahen: "Den, som slår dig, slå ham igen." Den anden er fra Evangeliet: "Men slår nogen dig på din højre kind, så vend også den anden til."³ Som du ser, er det andet påbud det første overlegen, og du vil ikke kunne finde noget tredje påbud, som ikke allerede er indeholdt i disse to.

15 Og hvilket overbevisende vidnesbyrd om, at I [muslimer] faktisk ikke følger sandheden, end hvad, som er skrevet i jeres bog: "Gift dig med sådanne kvinder, som behager dig, to, tre, fire." Og dog sagde Gud i Evangeliet, at en mand ikke skal gifte sig med mere end én kvinde, ligesom med Adam og hans kone. Og det er skrevet i jeres bog, at når en mand skiller sig fra sin kone for tredje gang, så er det ikke tilladt ham, at gifte sig med hende derefter, indtil hun har giftet sig

20 med en anden mand. Dog sagde Gud i Torahen; "Den, som skiller sig fra sin kone, og dernæst ønsker at vende tilbage til hende igen, skal have lov til hende, så længe ingen anden mand har rørt hende."

Og det er skrevet i jeres bog: "Gud har købt de troendes liv og ejendom af dem mod, at de vil få Haven: De skal kæmpe for Guds sag, dræbe og selv blive dræbt - som et sandfærdigt løfte, der

25 påhviler Ham, i Torahen, Evangeliet og Koranen."⁴ Dog sagde Gud i Torahen, at der ikke skulle være nogen kamp, for både drabsmanden og den dræbte ender i Helvede. Der er dog intet overraskende i dette, fordi du⁵ kan forsvare de nævnte påbud fra jeres bog ved at påberåbe dig abrogationsprincippet, som er én af de primære og grundlæggende principper i jeres religiøse lov.⁶ Den overraskende ting ligger kun i jeres bogs formuleringer, som konstaterer, at det er "et

30 sandfærdigt løfte, der påhviler Ham, i Torahen og Evangeliet"⁷ – men Torahen og Evangeliet siger lige netop det modsatte!

[Om fejl og misforståelser af Evangeliet i Koranen]

Der er også al grund til at undre sig over, hvad [Koranen] siger om Maria, moderen til Messias:

35 "Og ligeledes Maria, Amrams datter, som værnede om sin mødom."⁸ Og i et andet afsnit, står der om Hende: "Du, Arons søster! Din far var ingen dårlig mand, og din mor var ingen skøge!"⁹ Men Messias mor var hverken Arons søster eller Amrams datter. Hendes faders navn var Joa-

³ Matthæusevangeliet 5:38-39.

⁴ Koranen 9:111.

⁵ Du = den muslimske imam

⁶ Abrogationsprincippet: princippet om, at Gud kan ophæve sine egne ældre åbenbaringer ved senere at komme med nye.

⁷ Koranen 9:111.

⁸ Koranen 66:12

⁹ Koranen 19:28

kim og I [muslimer] har forvekslet hende med Amrams datter, som var søster til Moses og Aaron. [...]

[*Om troværdigheden af det kristne Evangelium*]

5 I [muslimer] siger, at der er megen fordærv i Torahen, i Evangeliet, i Salmerne og i Profetens Bog og I påstår, at vi har tilføjet og redigeret væk i dem. Men dette er en del af jeres vantro. I har ingen beviser for dette og det står heller ikke i den bog, som jeres lovgiver frembragte. Det er blot ord, som I selv har fundet på...

10 [*Om den muslimske forestilling om paradiset*]

I [muslimer] siger, at paradiset går ud på at æde, drikke og høre og at alle disse ting skulle være nævnt i den bog, som jeres lovgiver frembragte. Vi benægter alt dette, som vi anser for at være aldeles frastødende. Derimod tror vi på, at vi alle på dagen for vor genopstandelse skal samles hver især med vores krop og sjæl, men vi skal ikke spise og drikke.

15

[*Om islams udbredelse med sværdet*]

Korsets religion har udbredt sig over hele jorden uden sværdet og uden tvang. Jeres religion derimod har sejret på jorden ved sværdet og ved tvang. Jeres lovgiver¹⁰ førte krig mod folkeslagene og undertvang dem. Han er skyld i vor forandrede situation og i at vi nu beskyldes for vantro. I hans bog står der: "Vantro er de, der siger: 'Gud er Messias, Marias søn.'" ¹¹ Araberne invaderede vore byer, hærgede vore hjem og udsatte os for vanære. Da jeres lovgiver troede på Gud og kaldte folket til Gud, da støttede Gud ham. Dernæst førte han krig mod alle folkeslagene og undertvang dem ved hjælp af sværdet. Men Messias, Søn af Maria, kom som en tjener og i ydmyghed og Han førte ikke krig mod nogen. Han blev korsfæstet for at frelse os. Han er vor Gud, vor skaber, vor forsørger, Han som giver liv og tager det. Han, som alene magten og æren tilhører, tilgiver ved Sin nåde vore synder og velsigner os med Sin tilgivelse.

25

[*Konklusion*]

På grund af det, som jeg har erfaret om din ædle karakter, giver jeg jer villigt den rådgivning, som dette brev indeholder. Overvej det og tænk over det og Gud vil skabe lys for at retlede dig. Amen.

30

Da han modtog dette brev, udskældte han dem, som havde bragt det til ham. Han afstod fra at svare præsten, og da han dengang var en murer i blandt dem og under deres religions beskyttelse, frygtede han ham. De fortsatte dog med at afkræve ham et svar [til præsten]. Imidlertid kom tiden for den unge mand til at tage afsked med dem. [Men før han gjorde dette] skrev han dette svar ved navn 'Hamre til Kors', som han efterlod hos dem og rejste væk.

35

40 Brevet fra al-Qūṭī oversat af M. Pihl efter Diego R. Sarrió Cucarella: "Corresponding across religious borders - The Letter of Al- Qūṭī", *Islamochristiana*, nr. 43 (2017), side 149-171.

¹⁰ Jeres lovgiver = profeten Muhammed

¹¹ Koranen 5:72